

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Karla Černína, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **Ing. I. P.**

zastoupená advokátem JUDr. Radkem Ondrušem
sídlem Bubeníčкова 42, Brno

proti

žalovanému:

Městský úřad Šlapanice
sídlem Masarykovo nám. 100/7, Šlapanice

**o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v nezahájení řízení
o odstranění nepovolené stavby**

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou dne 10. 8. 2024 domáhá ochrany před nezákonným zásahem. Ten podle ní spočívá v tom, že žalovaný nezahájil na základě jejího podnětu řízení o nařízení odstranění stavby označené jako „Venkovní bazén, včetně příslušenství a připojení na vnitřní rozvody“ na pozemku sousedícím s pozemkem ve vlastnictví žalobkyně. Současně navrhuje, aby soud uložil žalovanému toto řízení zahájit.
2. Z žalobkyní předložených listin vyplývá, že žalobkyně je vlastnící pozemku sousedícího s pozemkem, na němž se dotčená stavba nachází. Žalobkyně uvádí, že žalovaný pravomocným rozhodnutím ze dne 8. 10. 2019, č. j. OV-ČJ/76065-19/EKU (dále jen „rozhodnutí o nenařízení odstranění stavby“), rozhodl v řízení podle § 129 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 169/2018 Sb. (dále jen „stavební zákon“) o nenařízení odstranění dotčené stavby, neboť dospěl k závěru, že stavba nevyžaduje rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu. Žalobkyně proto podnětem ze dne 5. 1. 2024 požádala o opětovné zahájení řízení o odstranění stavby. Žalovaný jí však sdělil, že již rozhodl o nenařízení odstranění stavby. Krajský úřad Jihomoravského kraje, na něhož se žalobkyně obrátila s žádostí o opatření proti nečinnosti, se ztotožnil s názorem, že stavba nevyžaduje rozhodnutí nebo opatření

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. P.

56/2024

stavebního úřadu. S tím však žalobkyně nesouhlasí. Žalobkyně také uvedla, že nemohla proti rozhodnutí o nenařízení odstranění stavby uplatnit řádné ani mimořádné opravné prostředky, neboť jí žalovaný neumožnil včas seznámit se s jeho obsahem. Žalovaný povolil žalobkyni nahlédnout do správního spisu a seznámit se s obsahem rozhodnutí o nenařízení odstranění stavby až poté, co zdejší soud rozsudkem ze dne 14. 10. 2022, č. j. 62 A 29/2020-40, zrušil rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ve věci zamítnutí žádosti žalobkyně (a jejího manžela) o nahlédnutí do správního spisu.

3. Soud se zabýval přípustností a projednatelností žaloby.
4. Podle § 85 s. ř. s. je zásahová žaloba *nepřípustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný*.
5. Podle § 46 odst. 1 s. ř. s. písm. c) soud *odmítne návrh, jestliže byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou*.
6. Přípustností zásahové žaloby směřující proti postupu stavebních úřadů při nezahájení řízení o odstranění stavby se zabýval rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2021, čj. 6 As 108/2019-39, č. 4178/2021 Sb. NSS, ve věci ŽAVES. V bodu 81 se v něm uvádí, že žaloba musí splnit současně několik podmínek. **„Druhý komplex podmínek je projevem zásady subsidiarity zásahové žaloby. Nesmí totiž existovat žádné jiné správní řízení ani žádný jiný moment, kdy osoba v minulosti mohla nebo teprve v budoucnu bude moci chránit své subjektivní hmotné právo v rámci veřejné správy nebo žalobou před správním soudem (buď jako účastník správního řízení, nebo jako osoba, která sice dle zákona nebyla účastníkem řízení, ovšem proti rozhodnutí má právo podat žalobu podle § 65 odst. 1 s. ř. s.). Je nerozhodné, zda takovou ochranu využila. Tato podmínka proto vylučuje, aby zásahovou žalobu úspěšně podala osoba, která např. nevyužila (nebo sice využila, ale bez úspěchu) opravné prostředky k ochraně svého subjektivního práva, případně soudní ochranu proti rozhodnutí, které z takového řízení vzešlo“** (zdůraznění doplněno soudem). V bodu 117 pak rozšířený senát doplnil: **„Pokud nebude zásahová žaloba odmítnuta proto, že v žalobě označené jednání nemůže být již z povahy věci nezákonným zásahem [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], je namístě zkoumat její přípustnost z hledisek § 85 s. ř. s., části věty před středníkem. Soud si musí nejprve ujasnit, zda projednávaná žaloba je ‚zápůřčí‘, tj. směřuje proti zásahu, který doposud nebyl ukončen, anebo ‚určovací‘, tedy směřuje proti zásahu, který již ukončen byl. Zatímco u určovací žaloby nezkoumá, zda se žalobce ochrany před zásahem či jiné formy nápravy mohl domáhat jinými právními prostředky, a pokud ano, zda tak učinil, u zápůřčí žaloby takové zkoumání provést musí. Zjistí-li, že uvedené právní prostředky měl žalobce k dispozici, avšak nevyužil jich, musí soud žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s.“**
7. V intencích těchto závěrů tedy přistoupil soud k posouzení přípustnosti podané žaloby. V dané věci jde bezpochyby o zápůřčí žalobu, neboť tvrzený zásah dle tvrzení žalobkyně trvá, přičemž žalobkyně se domáhá jeho ukončení (zahájení řízení o odstranění stavby). Je tedy na místě posoudit přípustnost žaloby z pohledu § 85 s. ř. s. v intencích citovaných závěrů rozšířeného senátu.
8. Žalobkyně sama v žalobě uvedla, že ve věci odstranění dotčené stavby *„Venkovní bazén, včetně příslušenství a připojení na vnitřní rozvody“* již žalovaný vydal rozhodnutí o nenařízení odstranění stavby, které je pravomocné. Soud tuto skutečnost pouze ověřil i dotazem u žalovaného, který doplnil, že právní moci nabylo dané rozhodnutí dne 9. 10. 2019.

56/2024

Rozhodnutí stavebního úřadu obsahující výrok, že se odstranění stavby nenařizuje, je rozhodnutím meritorním, které zakládá překážku věci rozhodnuté a brání zahájení a vedení nového řízení v téže věci (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2017, čj. 46 A 67/2015-39). S právní mocí rozhodnutí o nenařízení odstranění stavby je tedy spojena jeho materiální závaznost a formální nezměnitelnost.

9. Žalobkyně nesouhlasí se závěrem žalovaného, že jde o stavbu, která nevyžaduje rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu. Tuto otázku však závazným způsobem žalovaný posoudil již v rozhodnutí o nenařízení odstranění stavby, které je v právní moci, nezměnitelné a závazné. Zahájení a vedení řízení o nařízení odstranění stavby tedy nyní brání překážka věci pravomocně rozhodnuté (*rei administratae*) podle § 48 odst. 2 správního řádu, v němž se uvádí, že *přiznat totéž právo nebo uložit tutéž povinnost lze z téhož důvodu téže osobě pouze jednou*.
10. Soud si je vědom skutečnosti, že žalobkyně v důsledku nezákonného postupu žalovaného měla jen *teoretickou* možnost bránit se odvoláním proti rozhodnutí o nenařízení odstranění stavby. S jeho obsahem se totiž mohla seznámit až po zásahu zdejšího soudu, k čemuž ale došlo až po uplynutí objektivní jednorocní lhůty podle § 84 odst. 1 správního řádu. Její případné odvolání proti rozhodnutí o nenařízení odstranění stavby by tedy bylo odsouzeno k neúspěchu, neboť by muselo být odmítnuto jako opožděné. Za těchto konkrétních okolností soud dospěl k závěru, že žaloba je přípustná, neboť žalobkyně neměla *reálnou* možnost domoci se ochrany svých veřejných subjektivních práv v řízení, jež bylo završeno vydáním rozhodnutí o nenařízení odstranění stavby.
11. Současně ale soud dospěl k závěru, že existenci překážky věci pravomocně rozhodnuté nelze obejít tak, že se žalobkyně bude u soudu domáhat zahájení nového řízení o odstranění téže stavby s odkazem na závěry Nejvyššího správního soudu ve věci *ŽAVES*. Jelikož tomu brání právní moc rozhodnutí o nenařízení odstranění stavby, nemůže být takové řízení vedeno. Je tak *prima facie* zřejmé, že žalobkyně nemůže být s žalobou úspěšná. Jde o zcela zjevný nedostatek věcné aktivní legitimace, který v tomto případě plyne bez dalšího již z obsahu podané žaloby a listin, které k ní byly přiloženy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2005, čj. 4 As 50/2004-59, č. 1043/2007 Sb. NSS).
12. Soud tedy sice dospěl k závěru o přípustnosti žaloby, ale musel ji odmítnout pro zjevný nedostatek aktivní věcné legitimace na straně žalobkyně podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.
13. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla žaloba odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 2. září 2024

56/2024

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu

4

30

A